

Nefndasvið Alþingis

15. febrúar 2007

v/ Allsherjarnefndar Alþingis

Austurstræti 8-10, 150 Reykjavík

Varðar: Frumvarp til almennra hegningarlaga o.fl., 39. mál, mansal, fórnarlambavernd.

Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu hefur borist ofangreint frumvarp til umsagnar.

Um einstök ákvæði frumvarpsins er fyrst gerð athugasemd við hugtaksnotkunina „fórnarlambavernd“, s.s. 2.gr. frumvarpsins kveður á um. Gæta verður að lagatæknilegu samræmi og tala frekar um „brotapola“ og þá vernd brotapola, enda byggir íslensk réttarfarslöggjöf á síðastnefndu hugtaki.

Um 2.gr. b (11.gr.b) frumvarpsins vill embættið gera athugasemdir við að sérstakri nefnd skuli vera ætlað að fara með hlutverk og verkefni sem daglega tilheyra lögreglunni, Útlendingastofnun og Vinnumálastofnun. Lögregla rannsakar opinber mál og nýrri greiningardeild ríkislögreglustjóra er m.a. ætlað að fara með forvirkar rannsóknaraðgerðir. Þá er það hlutverk Útlendingastofnunar að annast útgáfu dvalarleyfa og Vinnumálastofnun gefur út atvinnuleyfi. Þessir aðilar hafa nú þegar með sér samstarf og hafa aðgang að gögnum hvers annars eftir því sem tilefni er til. Þá eru gerðar athugasemdir við skipun umræddrar nefndar að því er varðar hlutverk starfsmanns dómsmálaráðuneytisins, en honum er samkvæmt frumvarpinu m.a. ætlað að annast aðstoð við fórnarlömb mansals og þiggjendur fórnarlambaverndar. Engar frekari skýringar eru í athugasemdum um í hverju umrædd aðstoð starfsmanns dómsmálaráðuneytisins skuli felast en eins og ákvæðið er sett fram má ætla að um

kunni að vera ræða félagslega aðstoð eða stuðning en slík aðstoð getur á engan hátt talist falla undir hefðbundin verkefni starfsmanns dómsmálaráðuneytisins.

Embættið er almennt fylgjandi því að möguleikar lögreglu til vitnaverndar verði auknir en bendir á að fórnarlömb mansals eru bæði brotápolur og vitni í skilningi laga um meðferð opinberra mála. Margvísleg úrræði eru nú þegar í íslenskum lögum sem miða að því að tryggja öryggi brotáþola og vitna. Þá er málefnið þess eðlis að ekki þykir rétt að fara þá leið sérstaklega gagnvart fórnarlömbum einnar tegundar brotastarfsemi, sem lögð er til samkvæmt frumvarpinu. Nefna má að íslensk lögregluþyrirvöld taka þátt í vitnaverndarsamstarfi Norðurlanda sem sett er á laggirnar á grundvelli samninga ríkislögreglustjóraembættanna á Norðurlöndum. Eru þegar fyrir hendi úrræði sem unnt er að grípa til í framkvæmd vegna vitnaverndar en Norðurlöndin vinna saman að vitnavernd á grundvelli vitnaverndarákvæða verklagsreglna Europol. Þau ákvæði kveða m.a. á um öryggismál og algera þagnarskyldu við meðferð mála, skiptingu kostnaðar vegna þess að vitni er komið fyrir í öðru ríki, breytingu á persónuauðkennum einstaklingsins, félagslegan stuðning gagnvart vitni, og fleira mætti nefna. Sem dæmi má nefna að nú þegar hefur komist á reynsla milli Dana og Norðmanna þar sem skipst hefur verið á vitni og því komið fyrir í öðru norrænu ríki. Þá standa Svíar einnig mjög framarlega á þessu sviði. norræni samstarfshópurinn um vitnavernd fundar reglulega, 1 sinni eða 2svar á ári, og síðast var fundað á Íslandi í september sl. Hafa norrænu ríkin komið sér saman um verklag og tengiliði um framkvæmd vitnaverndar meðal Norðurlandanna.

Þá má aftur nefna að löggjöf sem miðar að því að styrkja réttarstöðu vitna og brotáþola hefur tekið talsverðum stakkaskiptum á sl. áratug, og fleiri og sterkari úrræði komið til. Embættið telur ekki ástæðu til að færa fram frekari athugasemdir.

F.h. lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu,

Hólmsteinn Gauti Sigurðsson, lögfr. yfirstjóri

